

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

באי הרשעה, והן לעונש.

4. עם זאת ולצד הודאתו בעובדות כאמור, טען ב"כ נאשם 2 כי הגם שזה היה שותף למעשה של נסיון לקבל דבר במרמה, אזי לא היה זה נכון וגם אין זה אפשרי מבחינה משפטית, לייחס לו את השותפות בעבירה של התחזות כאחר, מן הטעם הפשוט שהוא עצמו הינו האחר לו התחזה נאשם 1.

5. לאחר שהודו בעובדות כתב האישום כאמור, ובטרם הרשעה, הופנו שני הנאשמים אל שירות המבחן והמשך הדיון בעניינם נדחה ליום 17.5.20.

6. בהחלטה שלהלן אתייחס לטענת ב"כ נאשם 2.

טענת ב"כ נאשם 2

7. טענתו העיקרית של ב"כ נאשם 2 היא כי אין אדם יכול לעבור עבירה של התחזות לאחר, כאשר האחר הינו הוא עצמו, אף לא מכח דיני השותפות, ולכן יש לזכות את נאשם 2 מביצוע עבירה זו.

ואלה טעמיו:

א. עבירת ההתחזות לאחר דורשת קיומו של אדם אחר שאינו האדם עצמו.

ב. מדיניות המאשימה בנושא זה אינה עקבית שכן במקרה אחר בו מדובר היה

בסיטואציה של התחזות, ננקטה על ידה אבחנה ברורה בייחוס העבירות השונות בין המתחזה לבין האדם שהתחזו לו - בת"פ 27636-05-18 שנסיבותיו דומות לנסיבות המקרה נושא כתב האישום בתיק זה, הואשמו שלוש השותפות למעשה בעבירה של נסיון לקבל דבר במרמה, בעוד שעבירת ההתחזות כאדם אחר יוחסה לשותפה היחידה שביצעה את מעשה ההתחזות בעצמה.

ג. דיני השותפות נועדו להכניס לגדר העבריינים את כל מי שנטלו חלק בביצוע יסודות העבירה על כל הנדרש לביסוס השותפות, אך לא במטרה לייצר עבירות אבסורדיות המנוגדות למציאות ולחיים עצמם. בהתאם לכך, המאשימה אינה נוהגת לייחס למי שמנפיק תעודה מזוייפת עבור תושב שטחים, את עבירת הכניסה של ישראל שלא כחוק, אדם המסייע לחברו במימוש נישואין שניים אינו מואשם בעבירה של ריבוי נישואין וגם נותן השוחד לא מואשם בלקיחתו ולהיפך.

ד. בספרות המשפטית קיימת אבחנה ברורה בין "נתונים עניינים" שהם הנתונים העובדתיים

עמוד 2

המגדירים את מידת היותו של הארוע פלילי, ו"נתונים אישיים" שהם הנתונים העובדתיים המגדירים את מידת האחריות הפלילית שבה נושא האדם המעורב בעבירה. בהתאם לאבחנה זו, קיים כלל הקובע כי "נתון ענייני המתקיים בעושה העובדתי של העבירה ייחשב כמתקיים בכל הצדדים לשותפות לעבירה, בעוד שנתון אישי המתקיים בצד לשותפות לדבר עבירה, ייחשב כמתקיים באותו צד בלבד". במצב דברים זה שוגה המאשימה כשהיא גורסת כי אין להבחין בין שותפים שנתוניהם האישיים שונים.

ה. אדם יכול להיות שותף להתחזות לכל אדם אחר, אך אינו יכול להיות שותף להתחזות לעצמו. היותו מי שהוא, הינה נתון אישי המתקיים רק בו.

טענת המאשימה

8. טענת המאשימה היא כי נאשם 2 ביצע את עבירת ההתחזות כאחר כשותפו של נאשם 1

ואלה הם טעמיה:

א. דיני השותפות קובעים כי לצורך הרשעת נאשם כמבצע בצוותא, לא נדרש כי הוא עצמו יבצע את כל רכיבי היסוד העובדתי, די בכך שיבצע פעולה "פנימית" כחלק מהמשימה העבריינית, אין חובה כי ינכח ברגע ביצוע העבירה ויש להוכיח כי הוא היה מודע לכך שהוא פועל בצוותא וכי התפתח אצלו היסוד הנפשי הרלבנטי.

ב. נאשם 2 ביצע את עבירת ההתחזות כאחר בצוותא עם נאשם 1, שכן התנהגותו עונה על כל מבחני העזר שנקבעו בפסיקה בהקשר זה (ע"פ 8704/09 באשה נ' מדינת ישראל):

- תכנית הפעולה המשותפת גובשה על ידי שניהם.
- חלקו של נאשם 2 בהגשמת התכנית היה מהותי.
- היתה לו שליטה פונקציונאלית על המעשה בכלל ועל ההתחזות בפרט, שהרי עבירת המרמה בוצעה עבורו ובאמצעות שימוש במסמכיו האישיים.
- הנאשמים פעלו כגוף אחד.

ג. גם לו מדובר היה במקרה בו נאשם 2 רק הביע את הסכמתו לביצוע העבירה ניתן היה להרשיעו בביצועה, שהרי בלעדי אישורו לכך שנאשם 1 יתחזה לו, לא היתה עבירת ההתחזות מתבצעת.

דין והכרעה

9. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים ונדרשתי להוראות החוק והפסיקה ולמבחני ההגיון והשכל הישר, מסקנתי היא כי לא היה זה נכון מצד המאשימה לייחס לנאשם 2 את עבירת ההתחזות עצמה, וכי הדרך הנכונה לילך בה היתה לייחס לו עבירה של סיוע להתחזות.

ואלה הנימוקים שהביאוני למסקנה זו:

א. סעיף 441 רישא לחוק העונשין קובע כי:

"המתייצג בכזב כאדם אחר חי או מת, בכוונה להונות,

דינו מאסר שלוש שנים".

היסוד העובדתי של עבירה זו טמון בחלק הראשון של הגדרתה, דהיינו במעשה ההצגה של אדם את עצמו כאדם אחר אמיתי, קיים או מת, בשתיקה או בהתנהגות תוך העמדת פנים בפועל, בכזב (ר' יקדמי "על הדין בפלילים", עמ' 490 מהדורת 1994), והיסוד הנפשי שלה מתקיים בביטויים "בכזב" ו"בכוונה להונות" דהיינו מתוך מודעות להעמדת הפנים כאדם אחר, לשם השגת המטרה שהוגדרה.

ב. דיני השותפות אכן מאפשרים את העמדתו לדין של האדם שלמען השגת המטרה שהוא חפץ בה מתבצעת עבירת ההתחזות, ואולם גם אם מבחינה תיאורטית ניתן לעשות זאת, אני סבורה כי אין זה נכון לנקוט בדרך זו בפועל, כשמדובר בעבירה של התחזות כאדם אחר. זאת מפני אותו טעם עיקרי שהועלה ע"י ב"כ נאשם 2 והוא הצורך בקיומו של אדם אחר אמיתי וקיים באופן שיתאים למציאות.

ג. בבחינת אופן התנהלות התביעה הכללית במקרים שנסיבותיהם דומות לנסיבות המקרה שלפני מצאתי דוגמאות לדרכי התייחסות שונות.

כך למשל:

· במקרים שנדונו ב- ת"פ (חיפה) 3019/03 **מדינת ישראל נ' עבד אל חאק ואח'**; ת"פ (ת"א) 10212/03 **מדינת ישראל נ' אביב חנוכה** ות"פ (ראשל"צ) 8213-02-16 **מדינת ישראל נ' רפאלוב**, הואשמו גם אלה שעבורם בוצעו עבירות המרמה, בעבירה של התחזות כאדם אחר בצוותא, ובדרך כלל הורשעו על פי הודאותיהם.

· במקרים שנדונו ב- ת"פ (כפ"ס) 35842-03-18 **מדינת ישראל נ' פלוני**; ת"פ (רחובות)

5048-10-17 **מדינת ישראל נ' סעד ואח'**; ת"פ (טבריה) 1134/04 **מדינת ישראל נ' חאג' יחיא**; ת"פ (י-ם) 29272-12-12 **מדינת ישראל נ' בושרה הייב** וגם במקרה אליו הפנה ב"כ נאשם 2 בטיעונו (ת"פ (ת"א) 27636-05-18), נמנעה התביעה מלכתחילה מלייחס את העבירה הזו לאלה ששותפיהם התחזו להם.

במקרים שנדונו בת"פ (י-ם) 38280-01-17 **מדינת ישראל נ' אברהם ואח'** ובת"פ (י-ם) 3187/07 **מדינת ישראל נ' אשרף**, בחרה התביעה לייחס לאלה שעבורם בוצעה המרמה ואשר מסרו לשותפיהם את תעודות הזהות שלהם לצורך ההתחזות, בעבירה של סיוע להתחזות לאחר.

ד. הדרך שנראית לי ההגיונית ביותר בנסיבות בהן עסקין היא הדרך השלישית, דהיינו העמדתו לדין של הנהנה מתוצאות המרמה, בעבירה של סיוע להתחזות.

סעיף 31 לחוק העונשין המגדיר מי הוא "מסייע" קובע כי מדובר ב:

"מי אשר לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה כדי לאפשר

את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע,

גילוי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם

עשיית העבירה".

הגדרה זו מתארת בעיני באופן המדויק ביותר את התנהגותו של נאשם 2 והתנהגותם של אחרים כמותו במצבים מעין אלה, שכן בנתנו את מסמכיו המזהים לנאשם 1, הוא אפשר לו לבצע את העבירה שבמסגרתה הלה התחזה לו.

10. מפני כל אלה ולאור הודאתו בעובדות כתב האישום אני קובעת (ובשלב זה נמנעת מהרשעה) כי בנוסף לעבירה של נסיון לקבל דבר במרמה ביצע נאשם 2 גם עבירה של סיוע להתחזות כאדם אחר, לפי סעיפים 414 רישא ו- 31 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ה' ניסן תש"פ, 30 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.

עמוד 5

